

Ressenya

El que sabem del segle XX. Història de Santa Perpètua de Mogoda 1900-1979. 2 Volums.

Ricart, J., Díez, M., Vilàs, E., Aymerich, L., Morral, J. Santa Perpètua de Mogoda, 1999.

Carmen Cortés Castellanos i Ramon Garcés Madrenas. Professors d' Història de l' IES Estela Ibèrica de Santa Perpètua de Mogoda.

L' obra col·lectiva *El que sabem del segle XX* amb el clarificador subtítol d' "*Història de Santa Perpètua de Mogoda*" (1900-1979) és una obra que no enganya. És un intent molt acurat i reeixit de proporcionar-nos una visió global de la història més recent d'aquesta significativa localitat del Vallès Occidental. El marc cronològic està perfectament acotat: des del tombant de segle fins a les primeres eleccions democràtiques després del franquisme.

El volum I arriba fins a la tràgica guerra civil de 1936-39. Se'ns explica com la vila era a principis del segle XX un petit nucli de 1742 habitants, mal comunicat i on la majoria de la població, com a la resta del país, era analfabeta. S'hi fa constar que les institucions més importants del poble eren l'ajuntament, l'església i a partir de 1911 el Sindicat Agrícola (agrupació dels pagesos propietaris).

A partir d'aquí els autors van desgranant de forma metòdica tots els fets importants de l'època contemporània: L' escombrada del caciquisme el 1903 amb l' arribada del primer alcalde democràtic del segle, en Francesc Roger del Centre Democràtic Regionalista Perpetuense. El lent desenvolupament industrial amb empreses de renom: La Granja Soldevila (comercialitzada llet maternitzada), la Bòbila Bellsolà o el Vapor de Claudi Arañó. En relació al Vapor se'ns explica amb pèls i senyals la vaga del 1914 que va commocionar el poble i se saldà amb una derrota dels vaguistes.

Continuen els autors explicant-nos com es va viure la dictadura de Primo de Rivera, la II República i la Guerra Civil al poble. Curiosament la Dictadura primoriverista malgrat el seu caràcter repressiu va representar millores evidents: s'inauguren les escoles i l'escorxador. També es crea la Ciutat Jardí "La Florida", zona d'estiu que avui en dia ha esdevingut un barri de forta personalitat. De l'època de la II República destaca la lluita entre esquerres i dretes que té un contingut marcadament anticlerical. Els enfrontaments entre les noves autoritats republicanes i el mossèn agafarà un caire grotesc (picabaralla pels noms dels carrers o per si les campanes de l'església havien de tocar o no de nit). L'alcalde arribarà a prohibir el setmanari "Ressò Perpetuenc" portaveu dels catòlics de la vila. L'esclat de la guerra no farà més que exaltar l'anticlericalisme: atacs a les esglésies i pèrdua irreparable de patrimoni artístic. En el camp econòmic s'hi destaca la socialització d'empreses com el cas de la Granja Soldevila que passa a ser la Granja Germinal del Vallès.

El volum II comença a partir de 1939 amb la repressió franquista (persecució dels elements republicans i d'esquerres, prohibició de la llengua catalana) i la misèria generalitzada que provoca la política autàrquica (el racionament i l'estraperlo). Si bé la repressió no desapareix a partir dels anys seixanta si que ho fa la misèria de la postguerra. Els anys 1962-75 són anys de canvi i prosperitat. Santa Perpètua igual que la resta del país es transforma. Deixem enrera aquell poblet agrícola per transformar-se en una vila industrial. Estem de ple en el "desarrollisme" de l'Espanya de Franco. Santa Perpètua atrau empreses que busquen sòl barat, proximitat a Barcelona i poca conflictivitat laboral.

Lligat a la industrialització hi ha l'arribada d'immigrants de l'Espanya agrícola i endarrerida, fet que capgirarà per sempre més la realitat social i demogràfica de Santa Perpètua. Es passa de 4125 habitants (1960) a 12589 (1975). El barri de Can Folguera és un reflex d'aquesta nova realitat.

El llibre fa un esment especial a un alcalde característic d'aquesta època, en Francesc Sala, que tot i moure's dins dels esquemes franquistes representa un intent novedós de fer una política al servei ciutadà sobretot intentant cobrir les mancances socials que el creixement demogràfic ha comportat: noves escoles, clavegueram, nou poliesportiu etc. Els autors destaquen aquí el paper d'un incipient però ja combatiu moviment veïnal.

Finalment i amb molt bon criteri s'acaba aquest recorregut històric del XX en el 1979, moment en què les eleccions municipals representen un autèntic terratrèmol a les alcaldies de tot el país. Pere Bufí pel PSUC és el primer alcalde democràtic de Santa Perpètua després del franquisme. L'evolució de la vida perpetuenca del 1979 fins avui s'ha de reservar necessàriament per a un volum dedicat als ajuntaments democràtics de la vila.

Aquesta obra, recordem que en dos volums, ens fa un relat històric extraordinàriament didàctic que compta amb un molt bon suport fotogràfic i documental. En resum una obra d'obligada lectura per als perpetuencs i altament recomanable per tots aquells que sense ser de la vila senten passió pels fets de la nostra història més recent. No se sentiran defraudats.